EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.7.2019
COM(2019) 322 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kolmastoista vuosikertomus (2018) rahoitusvälineen perustamisesta Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellisen kehityksen edistämiseksi 27 päivänä helmikuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 389/2006 mukaisen unionin tuen täytäntöönpanosta

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kolmastoista vuosikertomus (2018) rahoitusvälineen perustamisesta Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellisen kehityksen edistämiseksi 27 päivänä helmikuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 389/2006 mukaisen unionin tuen täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle myönnettävä tuki perustuu neuvoston asetukseen (EY) N:o 389/2006[1], jäljempänä 'tukiasetus'. Asetuksessa säädetään, että tuesta on vuosittain raportoitava neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Tämä kertomus koskee vuotta 2018.

2. TUEN OHJELMASUUNNITTELU

Tukiasetuksen mukaisiin toimiin on ohjelmasuunnitelmassa osoitettu 520 miljoonaa euroa vuoden 2006 ja vuoden 2018 lopun välillä. Vuoden 2018 toimintaohjelmaan oli sidottu lokakuussa 2018 kaikkiaan 34,5 miljoonaa euroa[2]. Vuosia 2014–2020 koskeva monivuotinen rahoituskehys tarjoaa ohjelmalle monivuotiset puitteet vahvistamalla sille vakaan vuotuisen rahoituksen. Tukiohjelma on kuitenkin luonteeltaan tilapäinen, ja sillä pyritään helpottamaan Kyproksen jälleenyhdistymistä. Sekä tukiasetuksessa että monivuotisesta rahoituskehyksestä annetussa neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 1311/2013[3] sallitaan ohjelman tarkistaminen siinä tapauksessa, että yhdistyminen toteutuu.

3. TÄYTÄNTÖÖNPANOJÄRJESTELYT

Tukiohjelmaa toteutetaan niillä Kyproksen tasavallan alueilla, jotka eivät kuulu Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan ja joilla unionin säännöstön soveltamista on lykätty väliaikaisesti liittymissopimuksen pöytäkirjan nro 10 nojalla. Euroopan komissio hallinnoi tuen täytäntöönpanoa pääasiassa suoran hallinnoinnin menetelmällä, mutta joitakin hankkeita hallinnoivat Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelma (UNDP), Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD), British Council tai Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) välillisen hallinnoinnin menetelmällä.

Komissio toimii poliittisesti, oikeudellisesti ja diplomaattisesti ainutlaatuisessa tilanteessa. Ohjelman täytäntöönpano edellyttää erityisjärjestelyjä, mutta samalla on noudatettava moitteettoman varainhoidon periaatteita. EU:n rahoittamissa tukiohjelmissa tehtäisiin normaaleissa olosuhteissa tuensaajamaan hallituksen kanssa sopimuksia, joilla vahvistettaisiin kehitystuen oikeudellinen kehys. Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle myönnettävästä tuesta tällaisia sopimuksia ei voida tehdä. Toiminnan luonteesta johtuvien riskien hallinta ja vähentäminen ovat komission vastuulla. Tässä tarkoituksessa toteutettuihin toimenpiteisiin sisältyvät sopimusten tiivis seuranta ja tuensaajien tukeminen, tarkistetut maksuehdot sekä varovainen suhtautuminen pankkitakauksiin. Tuki sisältää huomattavia määriä avustuksina myönnettävää tukea, jonka hallinnointi vaatii paljon resursseja.

---

1 EUVL L 65, 7.3.2006, s. 5.

2 Komission päätös C(2018) 6695.

3 EUVL L 347, 2.12.2013, s. 884.

Jotta täytäntöönpano onnistuisi ja olisi kestävää tällaisessa toimintaympäristössä, Kyproksen turkkilaisen yhteisön on täysin sitouduttava valmisteluihin, joiden avulla unionin säännöstö voidaan ottaa käyttöön, kun tilanne on saatu ratkaistua.

Ohjelmaryhmä työskentelee Nikosian pohjoisosassa sijaitsevasta EU:n ohjelman tukitoimistosta (EUPSO) käsin. Komission Kyproksen-edustusto järjestää myös kokouksia, seminaareja ja lehdistötilaisuuksia sekä pitää yhteyttä kyproslaisiin koko saarella ja jakaa tietoa myös tukiohjelmasta. Lisäksi tukiohjelmasta rahoitettava EU:n infopiste (Infopoint) toteuttaa erilaisia viestintä- ja näkyvyystoimia sekä tarjoaa tietoa EU:n politiikoista, painopistealueista ja toimista, joilla tuetaan Kyproksen turkkilaista yhteisöä ja edistetään eurooppalaista kulttuuria.

4. TÄYTÄNTÖÖNPANO TARKASTELUJAKSOLLA

4.1. Yleiskatsaus

Komissio jatkaa tukiasetuksen täytäntöönpanoa yleisenä tavoitteenaan jälleenyhdistymisen tukeminen. Komissio on valmis mukauttamaan ohjelmaa sovintoneuvotteluissa mahdollisesti aikaan saatavan sopimuksen johdosta.

Vuonna 2018 toteutettuihin toimiin lukeutui useiden vakiintuneiden ja onnistuneiden hankkeiden jatkaminen. Tällaisia hankkeita olivat esimerkiksi EU:n stipendit ja luottamusta lisäävät toimet kateissa olevien henkilöiden komitean ja kulttuuriperintöä käsittelevän teknisen komitean tukemiseksi.

Tärkeimmille sovintoa valmisteleville talouden aloille annettua apua vahvistettiin hankkeilla, jotka koskevat yksityisen sektorin, maaseudun ja henkilöresurssien kehittämistä. Toimia jatketaan konkreettisten parannusten saavuttamiseksi eläintautien hävittämisen ja elintarviketurvallisuuden alalla.

Tuensaajien valmiuksissa panna unionin säännöstö kokonaisvaltaisen ratkaisun jälkeen tehokkaasti täytäntöön on edelleen huomattavia puutteita, ja useiden oikeudellisten tekstien hyväksyminen on edelleen kesken. Kyproksen turkkilainen yhteisö ymmärtää kuitenkin nyt aiempaa paremmin haasteet, jotka liittyvät EU:n säännösten mukaisten oikeudellisten tekstien täytäntöönpanoon.

Avustuksina myönnettävä tuki on edelleen tärkeä osa ohjelmaa. Stipendiohjelman yhteydessä komissio käytti edelleen apuna ulkoistamista sen varmistamisessa, että avustukset tavoittavat tuensaajat oikeaan aikaan ja tehokkaasti.

Lisäksi teknisen avun palvelusopimuksella perustettu projektinhallintayksikkö on vuodesta 2008 lähtien tarjonnut palveluita avustusohjelmien täytäntöönpanon tukemiseksi. Projektinhallintayksikkö, jota vuonna 2018 alettiin kutsua avustustukiryhmäksi, tarjoaa edelleen arvokasta apua komissiolle lisäämällä tehokkuutta ja varmuutta avustusohjelmien operatiivisessa hallinnoinnissa, täytäntöönpanossa ja seurannassa.

Komission joulukuussa 2013 irtisanoma Famagustan viemäriverkoston rakentamissopimus aiheuttaa edelleen ongelmia. Riita edellisen urakoitsijan kanssa on saatettu välimiesmenettelyyn, koska kaikki sovintoratkaisuvaihtoehdot on käyty läpi. Lisäksi vuonna 2018 käynnistettiin urakkaan liittyvistä korjaustöistä tarjouskilpailu.

Vuoden lopussa oli voimassa yhteensä 206 ohjelman mukaista sopimusta.

4.2. Tavoitekohtainen edistyminen

Tukiohjelman yleisenä tavoitteena on helpottaa Kyproksen jälleenyhdistymistä tukemalla Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellista kehitystä. Painopiste on erityisesti saaren taloudellisessa yhdentymisessä, yhteyksien parantamisessa yhteisöjen välillä ja EU:n kanssa sekä valmistautumisessa unionin säännöstön käyttöönottoon.

Tukiasetuksen kunkin tavoitteen saavuttamiseksi toteutettiin vuonna 2018 seuraavia toimia:

4.2.1. Tavoite 1: Infrastruktuurin kehittäminen ja uudelleen organisointi

Joulukuussa 2018 allekirjoitettiin UNDP:n kanssa avustussopimus paikallisen infrastruktuurin rahoitusvälineen (Local Infrastructure Facility – LIF) täytäntöönpanoa varten. Rahoitusväline on läpinäkyvästi toimiva mekanismi, jolla pyritään tehostamaan tukiohjelman ensisijaisia infrastruktuuri-investointeja. Avustussopimuksen arvo on 17,7 miljoonaa euroa kolmen vuoden ajalle.

Rahoitusvälineellä pyritään tukemaan olennaisten paikallisten infrastruktuuri-investointien kartoittamista, seulomista, kehittämistä, hankkimista ja käytännön toteutusta. Hankkeet valitaan paikallisille tuensaajille säännöllisesti järjestettävien kiinnostuksenilmaisupyyntöjen kautta. Seuraava alustava hankeluettelo sisältää hankkeita, joiden täytäntöönpano voidaan aloittaa vuoden 2019 alussa:

- Pediaíos-/Kanlıdere-joen kunnostushanke
- Nikosian vanhan jätevedenpuhdistamon käytöstäpoisto
- Mórfoun/Güzelyurtin ja Famagustan jätevedenpuhdistamojen laajentaminen
- kasvijätteen kompostointilaitoksen perustaminen Nikosiaan.

EU:n rahoittama yksityiskohtainen toteutettavuustutkimus Pediaíos-/Kanlıdere-joen kunnostamisesta valmistui joulukuussa 2018. Tutkimuksessa käsiteltiin noin viiden kilometrin pituisen puiston rakentamista joen varrelle sekä hankkeeseen sisältyviä tulvantorjuntatoimenpiteitä, pyörä- ja kävelyteitä, virkistysalueita ja ympäristökasvatuskohteita. Tämä Kyproksen molempien yhteisöjen yhteinen hanke ulottuu vihreän linjan pohjois- ja eteläpuolelle, ja tarkoituksena on saada yhteisöt osallistumaan yhdessä virkistystoimintaan.

Joulukuussa 2018 allekirjoitettiin vesihuoltoon liittyvä 10,9 miljoonan euron urakkasopimus, joka koskee Pohjois-Nikosian kokoojaviemärin Nikosian-yhdyshaaran rakentamista. Komissio allekirjoitti myös urakkaan liittyvän 700 000 euron arvoisen palvelusopimuksen rakennustöiden valvonnasta. Rakennustyöt on tarkoitus aloittaa vuoden 2019 toisen vuosineljänneksen aikana, ja ne kestävät 33 kuukautta. Hankkeessa rakennetaan noin 13 kilometrin pituinen viemäri ja neljä pumppuasemaa Nikosian jätevesien johtamiseksi molempien yhteisöjen yhteiseen Mia Milián / Haspolatin jätevedenpuhdistamoon Nikosiassa. Myös jätevedenpuhdistamo on rakennettu EU:n rahoittamassa hankkeessa, joka valmistui vuonna 2013. Nykyinen Keski-, Pohjois- ja Etelä-Nikosian kattava kokoojaviemäri toimii tällä hetkellä täydellä kapasiteetilla. Pohjois-Nikosian kokoojaviemärin avulla voidaan yhdistää entistä useampia kaupunkialueita jätevedenpuhdistamoon yhdyskuntajätevesidirektiivin mukaisesti.

Joulukuussa 2018 allekirjoitettiin 2,14 miljoonan euron urakkasopimus ja 500 000 euron palvelusopimus EU:n rahoittamaa hanketta varten. Hanke koskee kastelujärjestelmän rakentamista, jotta Mórfoun/Güzelyurtin jätevedenpuhdistamossa käsitelty jätevesi saadaan uudelleen käyttöön. Rakennustyöt aloitettiin helmikuussa 2019, ja ne kestävät 29 kuukautta. Hankkeen tarkoituksena on

hyödyntää jätevedenpuhdistamossa käsiteltyä jätevettä ja rakentaa sitä varten vesisäiliö ja kasteluveden jakelujärjestelmä. Tällä tavoin voidaan vuosittain käyttää turvallisesti uudelleen 500 miljoonaa litraa laadukasta vettä paikallisten viljelmien kasteluun. Komissio pyrkii lisäämään hankkeen avulla tietoisuutta hyödyistä, joita saavutetaan, kun käsiteltyjä jätevesiä käytetään uudelleen viljelmien kasteluun Kyproksen pohjoisosassa.

Nikosiassa sijaitsevassa, molempien yhteisöjen yhteisessä Mia Milián / Haspolatin jätevedenpuhdistamossa käsiteltyjen jätevesien jakelujärjestelmän toteutettavuustutkimus ja rakennussuunnitelma ovat valmiita. Tämän tärkeän, molempien yhteisöjen yhteisen hankkeen lopullinen yksityiskohtainen suunnitelma ja hankkeeseen liittyvät tarjousasiakirjat ovat hyväksymismenettelyn viimeisessä vaiheessa, ja niiden odotetaan valmistuvan vuoden 2019 toisen vuosineljänneksen aikana.

Famagustan viemäriverkostossa tarvittavista korjaustöistä käynnistettiin tarjouskilpailu vuonna 2018. Urakkasopimus ja töiden valvontaa koskeva palvelusopimus allekirjoitettiin huhtikuussa 2019.

Nikosian vanhan jätevedenpuhdistamon käytöstäpoiston ensimmäisen vaiheen valmistelutoimet aloitettiin. Hankkeen avulla hankitaan elintarviketeollisuuden jätevesivirtojen esikäsittelylaitokset ja supistetaan jätevesivirtojen jatkokäsittelyssä käytettävien lietealtaiden pinta-alaa.

Kiinteän jätteen jätehuoltoa tuettiin edelleen eri toimilla. Joulukuussa 2017 allekirjoitetut Koutsoventisin/Güngörin kaatopaikan laajentamista ja kaatopaikan kaasunpoistolaitosta koskevat kaksi sopimusta ovat päättymässä. Kaatopaikan laajennusurakan ensimmäinen osuus siirrettiin Kyproksen turkkilaisyhteisölle syyskuussa 2018.

Pakkausjätteitä koskeva lainsäädäntöteksti viimeisteltiin joulukuussa 2018 komission asiantuntijoiden avustuksella EU:n normeja ja parhaita käytäntöjä vastaavaksi. Tukiohjelmalla tuetaan tuottajavastuujärjestöjen kehittämistä ja perustamista pakkausjätteiden kestävän käsittelyn edistämiseksi. Tätä tarkoitusta varten on aloitettu keskustelut Kyproksen Vihreä piste -ympäristömerkistä vastaavan tahon kanssa. Lisäksi Euroopan jäteluettelon pohjalta vuonna 2017 toteutettua kiinteän jätteen käsittelyä koskevaa tietokantaa laajennettiin vuonna 2018 kattamaan jätevedet. Tuensaaja on ottanut tietokannan onnistuneesti käyttöön, ja nykyisissä vuotta 2019 koskevissa suunnitelmissa kaavaillaan tietokannan laajentamista edelleen niin, että se kattaisi pakkausjätteiden jäljittämisen ja tuottajavastuujärjestöjen toimilupien hallinnoinnin.

Vaarallisten sairaalajätteiden käsittelyyn tarkoitetun uuden sterilointilaitoksen perustaminen ja käyttöönotto sekä laitokseen liittyvä koulutus saatiin päätökseen elokuussa 2018, jolloin allekirjoitettiin alustava vastaanottotodistus. Tätä hanketta tuettiin edelleen teknisiä valmiuksia koskevalla hankkeella, joka kattoi sairaalajätteen kestävän käsittelyjärjestelmän suunnittelun ja toteutuksen. Lopulliselle tuensaajalle annettavaa tukea jatketaan yhä vuonna 2019 toiminnan kestävyyden varmistamiseksi.

Kiinteän jätteen käsittely on ollut mukana myös kansalaisyhteiskuntaa ja paikallisyhteisöjä tukevissa avustusohjelmissa. Tukea on myönnetty kiinteän jätteen siirtoasemien perustamiseen ja kasvijätteen käsittelyyn EU:n kiinteän jätteen käsittelyä varten kehittämän yhdennetyn suunnitelman mukaisesti. Hankkeet etenevät, ja ne on tarkoitus saada päätökseen joulukuuhun 2020 mennessä.

Ilman, polttoaineiden ja veden analysoimisessa käytettävien laboratoriolaitteiden ja -välineiden hankintaa koskeva tarjouskilpailu käynnistettiin joulukuussa 2018. Sopimus on tarkoitus allekirjoittaa vuoden 2019 kolmannen vuosineljänneksen aikana. Sopimuksen mukaisesti toimitettavat laitteet mahdollistavat analysoinnin ja laadunvalvonnan EU:n direktiivien vaatimusten täyttämistä silmällä pitäen.

Myös ilmanlaadun seurantalaitteiden hankintaa koskeva hanke on hyväksytty tukiohjelman vuoden 2018 talousarvion puitteissa. Tekniset eritelmät on laadittu, ja tarjouskilpailu on tarkoitus käynnistää vuoden 2019 puolivälissä. Laitteilla parannetaan nykyistä ilmanlaadun seurantaverkkoa, joka perustettiin vuosina 2009–2010 EU:n rahoituksella.

Koulujen energiatehokkuusohjelman täytäntöönpanon teknistä tukea koskeva puitesopimus allekirjoitettiin marraskuussa 2018. Sopimuksen puitteissa arvioidaan kymmenen pilottikoulun energiatehokkuutta ja tehdään toteutettavuustutkimus, jossa esitetään mahdollisia toimenpiteitä olemassa olevien rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi. Sopimuksella pyritään myös lisäämään tietoisuutta koulujen energiatehokkuudesta.

Tukiohjelman vuoden 2018 talousarvion puitteissa hyväksyttiin hanke, joka koskee laitteiden hankkimista vesien pilaantumisen torjuntaa varten. Hanketta valmistellaan parhaillaan, ja hankintaa koskevia tarjouspyyntöasiakirjoja ollaan laatimassa. Tarjouskilpailu voitaneen käynnistää vuoden 2019 puolivälissä.

4.2.2. Tavoite 2: Sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen

Marraskuussa 2015 käynnistetty yksityiselle sektorille annettavan teknisen avun hanke (TAPS) saatiin päätökseen syyskuussa 2018. Toiminnan kestävyyden varmistamiseksi hankkeen innovointia ja yrittäjyyttä edistävää työtä jatketaan Northern Ireland Cooperation Overseas -organisaation (NI-CO) kanssa joulukuussa 2018 allekirjoitetun avustussopimuksen mukaisesti. Innovatiivista yrittäjyyttä ja vuoropuhelua edistävä hanke kestää kolme vuotta, ja sen kokonaisbudjetti on 3 miljoonaa euroa. Toiminnalla vastataan tarpeeseen luoda maahan lisää yhteisiä alueita, joiden avulla voidaan lisätä vuorovaikutusta, kokemusten ja näkemysten vaihtoa, toimivia kumppanuussuhteita ja tutkimusta. Toiminnan tavoitteena on avata fyysisiä ja virtuaalisia tiloja innovoijille, yrittäjille ja tutkijoille ja saada aikaan yhteisöjen välistä vuoropuhelua ja tietämyksen jakamista.

Huhtikuussa 2018 käynnistettiin kilpailukykyisiä yrityksiä, klustereita ja liike-elämää tukevia järjestöjä koskeva ehdotuspyyntö, jonka talousarvio on 5 miljoonaa euroa. Yksittäiset tukisopimukset on tarkoitus allekirjoittaa vuoden 2019 toisen vuosineljänneksen aikana. Syyskuussa 2018 allekirjoitettiin puitesopimus tietotekniikkajärjestelmää koskevien teknisten eritelmien laatimisesta. Järjestelmällä tuetaan paikallisia elimiä markkinavalvontajärjestelmän täytäntöönpanossa.

Lisäksi jatkettiin Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) kanssa tehtyä valtuutussopimusta, jonka tarkoituksena on käsitellä kahta paikallisten pk-yritysten kilpailuaseman vahvistamisen kannalta oleellista tekijää eli rahoituksen saantia ja yritysten neuvontaa. Vuoden 2018 joulukuuhun mennessä oli hyväksytty 53 konsultointihanketta, jotka olivat parhaillaan käynnissä tai saatettu päätökseen.

Maaseudun kehittämisen alalla komissio allekirjoitti joulukuussa 2018 uuden sopimuksen teknisen avun toimittamisesta maatalouden neuvontayksiköiden kautta. Sopimus on voimassa 30 kuukautta. Komissio käynnisti myös ehdotuspyynnön (maaseudun kehittäminen IV), jolle on varattu määrärahoja 5 miljoonaa euroa (puolet

kotieläintaloudelle ja puolet viljelylle). Yksittäiset sopimukset aiotaan allekirjoittaa vuoden 2019 neljännen vuosineljänneksen aikana.

Vuonna 2018 EU:n teknisellä avulla parannettiin entisestään eläinlääkintäasiantuntijoiden valmiuksia ehkäistä, valvoa ja hävittää eläintauteja. Eläinlääkinnän asiantuntijahenkilöstö on tämän ansiosta voinut suunnitella ja panna täytäntöön tautien valvontaa, torjuntaa ja hävittämistä koskevia ohjelmia EU:n vaatimusten mukaisesti. Uusien eläintautien (kuten suu- ja sorkkatauti, lumpy skin -tauti, pienten märehtijäin rutto ja lammas- ja vuohirokko) varhaisessa havaitsemisessa ja hävittämisessä tarvittavia valmiuksia on myös vahvistettu. Eläintautiepidemioiden nopean ja tehokkaan torjunnan edistämiseksi laadittiin kriisivalmiussuunnitelmia ja -menettelyjä.

EU:n kokonaan rahoittaman eläinten jatkuvan testaamisen ja näytteenoton avulla noin 40 prosenttia lammas-, vuohi- ja nautatiloista todistettiin EU:n vaatimusten mukaisesti vapaiksi sellaisista eläintaudeista kuten bruselloosi, nautatuberkuloosi ja leukoosi.

TAIEX-välineen ja teknisen avun avulla on viimeistelty oikeudellisia tekstejä ja sitoumusmenettelyjä, jotka koskevat yksityissektorin (eli yksityisten eläinlääkärien) osallistumista eläintautiohjelmien ja muiden julkisten eläinlääkintätehtävien (kuten tarkastusten) täytäntöönpanoon. Tämän odotetaan parantavan paikallisia valmiuksia panna täytäntöön EU:n yhdenmukaistettuja eläinlääkintäohjelmia ja -vaatimuksia. Lisäksi on otettu käyttöön järjestelmä, jonka avulla vaihdetaan sidosryhmien kanssa säännöllisesti tietoja ja asiakirjoja eläinlääkintäohjelmista ja -toimista. Tavoitteena on edistää eläinlääkintäyksiköiden ja sidosryhmien keskinäistä ymmärrystä ja nopeuttaa niiden välisten ongelmien selvittämistä tai ratkaisemista.

Komissio allekirjoitti lisäksi vuonna 2018 uuden 2,4 miljoonan euron urakkasopimuksen, jolla tuetaan Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle tarkoitetun eläinjätteiden käsittelyjärjestelmän rakentamista. Tavoitteena on parantaa kansanterveyttä, eläinten terveyttä ja ympäristöä ottamalla käyttöön järjestelmä ihmisravinnoksi kelpaamattomien eläinperäisten ainesten (eläimistä saatavien sivutuotteiden) keruuta, kuljetusta ja käsittelyä varten. Sopimuksen rahoituksen avulla rakennetaan eläimistä saatavien sivutuotteiden keruu-, varastointi- ja polttokeskus sekä eläinjätteiden keruussa ja siirrossa käytettävät kuusi sivuyksikköä eri puolille Kyproksen pohjoisosaa.

Innovointia ja muutosta koulutuksessa koskevalle kuudennelle avustusohjelmalle varattujen 1,5 miljoonan euron avulla oli vuonna 2016 myönnetty koulutusalalla 15 avustusta, joiden toimeenpanoa jatkettiin vuonna 2018. Niistä kymmenen saatiin päätökseen vuoden loppuun mennessä. Hankkeissa keskitytään parantamaan opetus-/oppimisvalmiuksia kouluissa ottamalla käyttöön opinto-ohjelmaan kuulumattomia ja pehmeitä taitoja edistäviä ohjelmia sekä perustamalla luonnontieteiden laboratorioita ja luomuviljelyyn tarkoitettuja kasvihuoneita. Elinikäiseen oppimiseen liittyvissä hankkeissa taas autetaan parantamaan arkkitehtien ja insinöörien ammatillisia valmiuksia ja tarjotaan yrittäjyyteen ja elinikäiseen oppimiseen liittyviä kursseja nuorten työllistyvyyden parantamiseksi.

Vuonna 2018 myönnettiin kymmenen uutta avustusta innovointia ja muutosta koulutuksessa koskevasta seitsemännestä avustusohjelmasta, jolle on varattu määrärahoja 1,5 miljoonaa euroa. Tämän uuden avustusohjelman kouluhankkeissa keskitytään parantamaan erityistarpeisten lasten sosiaalista osallisuutta ja liikkuvuutta, tehostetaan englannin ja kreikan kielten oppimiskäytäntöjä teknologian

avulla sekä käynnistetään opintosuunnitelman ulkopuolista toimintaa peruskoulun ala-asteen oppilaiden elämäntaitojen parantamiseksi. Elinikäisen oppimisen hankkeilla autetaan parantamaan nuorten ja naisten yrittäjätaitoja, tehostamaan sosiaalisen yrittäjyyden käytäntöjä Kyproksen turkkilaisen yhteisön keskuudessa sekä kehittämään elinikäisen oppimisen ohjelmia nuorten ja vammaisten henkilöiden työllistettävyyden parantamiseksi. Avustushankkeet on tarkoitus saada päätökseen vuoteen 2021 mennessä.

Marraskuussa 2015 käynnistetty ammatillisen koulutuksen ja työmarkkinoiden kehittämistä koskeva toinen teknisen avun hanke (VETLAM II) päättyi marraskuussa 2018. Hankkeella autettiin 41 ammattitaitostandardin tarkistamista ja kehittämistä. Lisäksi hankkeella edistettiin ILOn ISCO-08-standardien mukaisen ammattiluokituksen kehittämistä ja ammattikoulustrategian laatimista sekä aktiivisten työmarkkinapolitiikan toimenpiteiden kehittämistä kolmea epäsuotuisassa asemassa olevaa ryhmää (nuoret, naiset ja vammaiset henkilöt) varten. Myös työssäoppimis- ja oppisopimusohjelmien arviointimenettelyjä sekä paikallista arvioijaryhmää kehitettiin.

Lisäksi allekirjoitettiin puitesopimus, jolla koulutusalaa tuetaan edelleen eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) painopisteiden mukaisesti. Teknisen avun tarkoituksena on arvioida koulutusalan nykytilannetta ja sen yhteyttä talouteen, helpottaa kehittämissuunnitelman laatimista ja auttaa yksilöimään tarpeita, joihin voitaisiin vastata EU:n tulevalla koulutusalan tuella. Tuesta sovittiin joulukuussa 2018, ja sen tuotoksia hyödynnetään valmisteltaessa tulevaa koulutusalan tukea.

Maailmanpankin johtaman taloudellisen seurannan ohjelman toinen vaihe tarjosi aiemman analysointityön tulosten pohjalta perusteellisia lisäanalyyseja ja teknistä apua tärkeillä aloilla. Ohjelmassa keskityttiin finanssipoliittiseen analyysiin, taloudellisesti kestäviin julkishallinnon elimiin, jälleenyhdistymisen taloudellisiin ja kauppaan liittyviin vaikutuksiin, yksityisen sektorin kehittämiseen, sosiaaliseen osallisuuteen sekä makrotaloudelliseen seurantaan. Tukiohjelman poliittisten painopistealueiden mukaisesti vuonna 2017 sovittiin 4,8 miljoonan euron lisämäärärahoista, joilla varmistetaan Maailmanpankin sitoumuksen jatkaminen. Näin voidaan jatkaa tähän mennessä toteutetun analysointi- ja neuvontatyön tuloksiin perustuvaa neuvontaa ja kohdennettua tukea Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle joulukuuhun 2020 asti. Ohjelman toimia jatkettiin vuonna 2018, ja tuki kohdennettiin yksityissektorin ja maatalousalan kehittämiseen, sosiaalisen osallisuuden lisäämiseen ja yhteisön paikallisille elimille.

4.2.3. Tavoite 3: Sovittelun, luottamusta lisäävien toimenpiteiden ja kansalaisyhteiskunnan tukeminen

Kateissa olevien henkilöiden komitea, jota tuetaan tukiohjelmasta UNDP:n kanssa sovitun välillistä hallinnointia koskevan järjestelyn avulla, jatkoi kenttä- ja laboratoriotyötään. Kateissa olevia henkilöitä on yhteensä 2 002, ja kateissa olevien henkilöiden komitea oli vuoden 2018 loppuun mennessä kaivanut esiin 1 202 henkilön jäännökset, joista 927 on geneettisesti tunnistettu ja luovutettu takaisin perheille.

Joulukuussa 2018 UNDP:n kanssa tehtyä valtuutussopimusta jatkettiin rahoituksen myöntämiseksi kateissa olevien henkilöiden komitean toimille myös vuodelle 2019. Sopimuksen arvo on 3 miljoonaa euroa. EU on myöntänyt vuosina 2006–2019 kateissa olevien henkilöiden komitealle kaiken kaikkiaan 25,5 miljoonaa euroa.

Tämä on 75 prosenttia komitealle 13 vuoden aikana myönnetystä kokonaisrahoituksesta.

Ajan myötä on yhä vaikeampaa saada tarkkoja tietoja hautapaikkojen sijainnin määrittämiseksi. Tämä keskeinen haaste olisi nyt ratkaistava tekemällä uusia tutkimuksia siviili- ja sotilasarkistoissa Kyproksessa ja ulkomailla sekä tehostamalla tietoteknisten välineiden käyttöä, jotta voidaan helpottaa tutkintaa, kaivauksia ja haudasta nostamista.

Tukiohjelman vuoden 2017 talousarviosta myönnetään tavanomaisen vuotuisen rahoituksen lisäksi 400 000 euroa lisärahoitusta kateissa olevien henkilöiden komitean erityisestä pyynnöstä. Tämä summa kattaa DNA-testien lisääntyneet kulut sekä kaivausten maanteillä ja yksityisalueilla aiheuttamien vahinkojen korvaus- ja korjauskustannusten nousun. Lisärahoituksella rahoitetaan myös Dikomon/Dikmenin kaatopaikkaa koskeva toteutettavuustutkimus.

Kaksivuotisessa tutkinnassa saatiin vuoden 2017 lopussa tieto, jonka mukaan ihmisten jäännöksiä väitetään siirretyn vuosina 1995–1996 Askeiasta Dikomon/Dikmenin kaatopaikalle. EU, jolla ei ollut tietoa tästä asiasta, oli vuosina 2009–2012 rahoittanut kyseisen kaatopaikan kunnostamishankkeen. Komissio välitti tammikuussa 2018 EU:n hankkeen puitteissa tehtyjen töiden tekniset eritelmät ja piirustukset kateissa olevien henkilöiden komitealle. Kateissa olevien henkilöiden komitea pyysi helmikuussa 2018 rahoitusta toteutettavuustutkimukselle, jonka tarkoituksena on arvioida mahdollisuutta suorittaa kaatopaikalla kaivauksia niin, että aiheutuvat terveysriskit minimoitaisiin asianmukaisilla turvatoimilla, sekä selvittää kaivausten ja kaatopaikan mahdollisen myöhemmän kunnostuksen kustannuksia. Komissio vastasi pyyntöön myöntävästi, ja tutkimus on parhaillaan käynnissä.

Kulttuuriperintöä käsittelevän yhteisöjenvälisen teknisen komitean vastuulla oleva kulttuuriperinnön suojelu oli edelleen avainasemassa sovittelua ja luottamuksen rakentamista koskevissa toimissa, joita tuettiin tukiohjelmasta. Kulttuuriperintöohjelmalle on myönnetty EU:n varoja yhteensä 14,7 miljoonaa euroa. Näillä varoilla tehostetaan saaren eri osissa sijaitsevien 75 kulttuuriperintökohteen suojelua. Toimet käsittävät 58 päättynyttä urakkahanketta, yhdeksän päättynyttä suunnitteluhanketta ja kahdeksan käynnissä olevaa hanketta. Vuoden 2018 tärkeimpiä saavutuksia olivat Pafoksessa sijaitsevien Cami-i Kebirin minareetin ja hammamin, Larnacassa sijaitsevan Tuzlan moskeijan ja Agia Triadan arkeologisen kohteen konservointitöiden valmistuminen sekä Agios Philonin arkeologisen kohteen konservoinnin loppuun saattaminen Karpasíassa/Karpazissa. Famagustassa kunnostettiin Pyhän Marian armenialainen kirkko ja Pyhän Marian karmeliittakirkko sekä Ravelin-/Land-portti ja Pyhän Annen kirkko. Tuensaajayhteisöt ovat ryhtyneet tarvittaviin toimiin kunnostettujen alueiden hoidosta vastaavien henkilöiden ammattitaidon kehittämiseksi, jotta varmistetaan alueiden asianmukainen kunnossapito ja hoito.

Komissio vastasi Kyproksen kahden johtajan uusia luottamusta lisääviä toimia koskevaan aloitteeseen ja ryhtyi vuonna 2015 nopeasti toimiin sekä osoitti tarvittavat resurssit uusien rajanylityspaikkojen avaamiselle Deryneiassa ja Lefka-Aplikissa. Rajanylityspaikat avattiin 2. marraskuuta 2018.

Kansalaisyhteiskunnan tukemista jatkettiin vuonna 2018. Kansalaisjärjestöille suunnatulla teknisellä avulla (Civic Space) kehitettiin edelleen kansalaisjärjestöjen valmiuksia, edistettiin kansalaisyhteiskunnan kehittämiselle suotuisaa ympäristöä sekä kannustettiin verkostoitumista ja yhteisiä toimia Kyproksen kreikkalaisyhteisön

ja muiden EU:n kansalaisjärjestöjen kanssa. Civic Space on vuodesta 2015 alkaen tukenut ”Grow Civic” -mekanisminsa kautta 49:ää aktiivista kansalaisuutta koskevaa aloitetta (kahdeksaa vuonna 2018) muun muassa rauhaan ja sovintoon, nuorisoon, koulutukseen, terveydenhuoltoon, taiteeseen, ihmisoikeuksiin ja ympäristöön liittyvissä asioissa. Kansalaisyhteiskunnan foorumi (Civil Society Forum), jolla kansalaisjärjestöt voivat tuoda esiin odotuksiaan ja ensisijaisiksi katsomiaan asioita, kokoontui kolmen kuukauden välein. Foorumi edisti yhteiskunnallista keskustelua ja kansalaisaktiivisuutta.

Syys–lokakuussa 2018 järjestettiin kolmatta kertaa kansalaisjärjestöjen toteuttama kuukauden kestänyt tapahtuma ”Open Door Festival”. Tapahtuman tarkoituksena on lisätä tietoisuutta kansalaisjärjestöjen toimista ja parantaa niiden näkyvyyttä, kannustaa kaikenikäisiä ihmisiä vapaaehtoistyöhön sekä helpottaa Nikosiassa ja muilla alueilla toimivien kansalaisjärjestöjen välistä verkostoitumista. Festivaalin aikana yli 60 järjestöä, säätiötä, foorumia, aloitetta ja aktivistiryhmää, muun muassa kymmenen molempien yhteisöjen yhteistä organisaatiota, järjesti yli 120 tapahtumaa, joiden tavoitteena oli ihmisten tapaaminen ja verkostoituminen muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Limassolin ja Famagustan kansalaisjärjestöt järjestivät molemmille yhteisöille tarkoitettuja vierailuvaihtoja, jotka kiinnostivat paljon kumpaakin osapuolta.

Elokuussa 2018 järjestettiin ihmiskaupan torjuntaan liittyvä tutustumiskäynti Brysseliin ja Amsterdamiin. Tutustumiskäynnille osallistuneita kahdeksaa kansalaisjärjestöä edusti kutakin yksi osallistuja. Tutustumiskäynnillä pyrittiin lisäämään tietämystä ja vaihtamaan kokemuksia ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta ja osallistujille tarjottiin mahdollisuuksia EU:n tason verkostoitumiseen.

Vuonna 2018 saatiin päätökseen neljännen ja viidennen kansalaisyhteiskunnan tukiohjelman puitteissa tehdyt 18 avustussopimusta, joiden täytäntöönpano oli ollut kesken, ja kuudennen kansalaisyhteiskunnan tukiohjelman puitteissa allekirjoitettiin kahdeksan uutta sopimusta. Niillä rahoitetaan monia ympäristöön, ihmisoikeuksiin, taiteeseen ja urheiluun liittyviä toimia, joilla vahvistetaan kansalaisjärjestöjen valmiuksia ja edistetään kansalaisten osallistumista ja yhteisöjen välistä vuorovaikutusta.

Kesäkuussa 2018 käynnistettiin uusi ihmiskaupan vastaista yhteistyötä koskeva ehdotuspyyntö, jonka tavoitteena on edistää ihmiskaupan kaikkien muotojen tehokasta ja koordinoitua torjuntaa, ehkäistä ihmiskauppaa ja parantaa uhrien mahdollisuuksia käyttää oikeuksiaan.

4.2.4. Tavoite 4: Kyproksen turkkilaisen yhteisön lähentäminen Euroopan unioniin

EU:n stipendiohjelman hallinnointi oli ulkoistettu British Councilille lukuvuodeksi 2014–2015. Vuosien 2018–2019 ehdotuspyyntöön varatuilla määrärahoilla rahoitettiin 171 stipendiä lukuvuonna 2018–2019. Näillä stipendeillä tuettiin korkeakouluopiskelijoita perusopintojen ensimmäisenä vuonna, maisteri- tai tohtoriohjelmiin osallistuvia jatko-opiskelijoita sekä tutkijoita ja ammattilaisia, jotka halusivat kehittää edelleen kielitaitoaan ja ammatillisia taitojaan EU:n eri jäsenvaltioissa kielikursseilla tai harjoitteluohjelmissa. Stipendiohjelmasta on jaettu vuodesta 2007 yli 1 400 stipendiä kyproksenturkkilaisille opiskelijoille ja ammattilaisille.

Tämän ohjelman jatkumista pidetään ehdottoman välttämättömänä, ja se pyritään kohdentamaan yhä paremmin Kyproksen turkkilaisen yhteisön tarpeita ja puutteita

vastaavaksi. Osana stipendiohjelman hallinnointitoimia British Council järjestää vuosittain ”Study in Europe” -päivän, jolloin opiskelijoille annetaan tietoja opiskelumahdollisuuksista EU:ssa. Verkossa toimivaa entisten oppilaiden verkostoa on kehitetty viime vuosina stipendioppilaiden välisten yhteyksien ja ammatillisten suhteiden lisäämiseksi. British Council seuraa myös jatkuvasti keskipitkän aikavälin vaikutuksia, esimerkiksi Kyprokselle palaavien opiskelijoiden määrää ja työllistymistä.

EU:ta koskevan tiedon kysyntä oli suurta myös vuonna 2018 Kyproksen turkkilaisen yhteisön keskuudessa. EU:n Infopoint, jota hallinnoidaan yhdessä Euroopan komission Kyproksen-edustuston kanssa, aloitti toimintansa vuoden 2015 alussa, ja sille on varattu määrärahoja yhteensä 3 miljoonaa euroa 60 kuukauden ajaksi (sopimuksen voimassaolon pidennys mukaan luettuna). EU, sen politiikat ja tukiohjelma ovat saaneet paljon näkyvyyttä Infopointin kautta. EU:n Infopoint on käsitellyt tähän mennessä yli 25:tä unioniin liittyvää aihetta, joita ovat muun muassa ympäristö (vesi, energia, kierrätys, biologinen monimuotoisuus), luonnonmukainen maatalous, työterveys ja -turvallisuus, elintarviketurvallisuus sekä eläinten hyvinvointi ja terveys. Infopoint on käsitellyt myös ihmisoikeuksien, vammaisten oikeuksien, lasten oikeuksien, sukupuolten tasa-arvon, homo- ja biseksuaalien, transihmisten ja muiden seksuaalivähemmistöjen oikeuksien sekä kuluttajan oikeuksien kaltaisia aiheita.

Vuonna 2018 EU:n Infopoint järjesti 50 tapahtumaa (34 Nikosiassa ja 16 sen ulkopuolella), joihin kuuluivat muun muassa Eurooppa-päivä, Euroopan rasismin vastainen viikko, Euroopan nuorisoviikko ja kansainvälinen nuorisopäivä, Euroopan tutkijoiden yö, EU:n ihmiskaupan vastainen päivä, Liikkujan viikko ja liikenneturvallisuuskampanja sekä Euroopan pk-yritysviikko. Näissä tapahtumissa kävi 5 144 osallistujaa, mikä osoittaa yhteisön kiinnostuksen kasvaneen (vuoden 2017 tapahtumissa kävi 4 849 osallistujaa ja vuoden 2016 tapahtumissa 4 382). Koulujen kanssa järjestettävien tapahtumien määrää lisättiin yhä laajemman yleisön tavoittamiseksi.

Vuonna 2018 jaettiin 5 151 tietotuotetta ja 12 uutiskirjettä (Infopointin toiminnan käynnistymisen jälkeen yhteensä 18 835 tietotuotetta ja 42 uutiskirjettä). Paikallisten tiedotusvälineiden levitykseen saatiin vuonna 2018 myös 493 uutisartikkelia ja televisiossa esitettiin 45 tietoiskua (hankkeen käynnistymisestä alkaen 1 759 uutisartikkelia ja 160 tietoiskua). Facebook-sivuston ”Abbilgi” käyntimäärät vahvistivat myös toiminnan suosion (2 982 uutta ”tykkäystä” vuonna 2018, mikä tarkoittaa, että sivusto on käynnistämisensä jälkeen saanut yhteensä 13 998 tykkäystä). Vuoden 2018 loppuun mennessä Facebook-postausten määrä nousi 291 829:ään.

EU:n Infopoint tuki myös ehdotuspyyntöjen ja muiden tukiohjelmista rahoitettujen hankkeiden ja tapahtumien esittelyä Facebookin postauksilla/muistutuksilla, näyteikkunan julisteilla sekä järjestämällä tapahtumia ja hankkeiden käynnistystilaisuuksia yleisötilassaan. Se perusti strategisia kumppanuuksia muiden EU:n rahoittamien hankkeiden ja teknisen avun hankkeiden sekä asiaankuuluvien viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

4.2.5. Tavoitteet 5 ja 6: Toimet, joilla Kyproksen turkkilaista yhteisöä tuetaan valmistautumisessa ottamaan unionin säännöstö käyttöön

Komission teknisen avun TAIEX-ohjelmaa käytetään tukiasetuksen tavoitteiden 5 ja 6 täytäntöönpanoon, ja sillä autetaan siten Kyproksen turkkilaista yhteisöä

valmistautumaan unionin säännöstön täytäntöönpanoon, jotta täytäntöönpanon lykkääminen voidaan lopettaa heti, kun kokonaisvaltainen ratkaisu Kyproksen kysymykseen saadaan voimaan.

Avun antamista jatkettiin vuonna 2018 säännöstön 17 keskeisellä alalla. Vuonna 2018 järjestettiin yhteensä 207 tapahtumaa. TAIEX-toimet olivat muun muassa asiantuntijavierailuja, työpajoja ja tutustumiskäyntejä. Kyproksen turkkilaisen yhteisön sidosryhmät osoittivat olevansa aiempaa huomattavasti paremmin selvillä unionin säännöstön vaatimuksista useimmilla aktiivisilla TAIEX-aloilla.

Vihreän linjan yli käytävää kauppaa tuettiin edelleen (asetus (EY) N:o 866/2004). Riippumattomat asiantuntijat tekivät vuonna 2018 säännöllisiä kasvinterveystarkastuksia perunoille ja sitrushedelmille, ottivat hunajanäytteitä analysoitavaksi ja laativat ajantasaisen luettelon kalastusaluksista, joiden saaliilla voidaan käydä kauppaa vihreän linjan yli.

4.3. Rahoituksen täytäntöönpano (sopimukset ja maksut)

4.3.1. Sopimusten tekeminen

Komission vuonna 2018 allekirjoittamien oikeudellisten sitoumusten arvo oli 56,2 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee, että tukiohjelman sitomatta jääneet varat, joita oli kertynyt huomattava määrä, on saatu hallintaan.

4.3.2. Maksut

Maksuja oli vuonna 2018 yhteensä 26,3 miljoonaa euroa (17,2 miljoonaa euroa vuonna 2017).

4.4. Valvonta

Komissio on suoraan vastuussa useimpien hankkeiden toteuttamisesta (suora hallinnointi). Komission henkilöstön suorittama seuranta on erittäin tiivistä, ja siihen kuuluu jatkuvaa yhteydenpitoa toimeksisaajien kanssa, tarkastuksia sekä paikan päällä järjestettäviä kokouksia ja ohjauskomiteoiden kokouksia. Projektinhallintayksikkö on tukenut edelleen komissiota, kun se on valvonut paikallisyhteisöjen kehittämiselle, pk-yrityksille, maaseudun yrityksille, kansalaisjärjestöille, kouluille ja ammatillisen koulutuksen organisaatioille myönnettyjen avustussopimusten/hankkeiden täytäntöönpanoa. Lisäksi yksikkö tukee avustuksensaajia näiden soveltaessa avustussopimusten täytäntöönpanoa, myös sekundaarista hankintaa, koskevia EU:n sääntöjä.

Komissio toteuttaa lisäksi välillisen hallinnoinnin menetelmällä useita muita sopimuksia. Toteuttamisesta vastaaville tahoille, kuten UNDP:lle, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankille (EBRD), British Councilille ja Northern Ireland Co-operation Overseas -organisaatiolle (NI-CO) tehdään pilariarviointi, ja ne raportoivat komissiolle puitesopimusten mukaisesti. Komissio osallistuu tiiviisti kyseisten toimien päivittäiseen seurantaan.

TAIEX-ohjelmassa säännöllinen seuranta sisältää hankkeen ohjausryhmän kokouksia, joissa tarkastellaan tilannetta, arvioidaan edistymistä ja suunnitellaan tulevaa ohjelmakautta. TAIEX-ohjelman logistiikkaa seurataan TAIEX-ohjelman verkkohallinnointijärjestelmän avulla.

4.5. Tarkastukset

Sisäisen tarkastuksen osasto toteutti vuonna 2017 rakenneuudistusten tukipalvelun varainhoitoa, muun muassa tukiohjelman varainhoitoa, koskevan tarkastuksen. Tarkastuksen tavoitteena oli muun muassa varmistaa varainhoidon sisäisen valvontajärjestelmän asianmukainen suunnittelu ja tehokas toteuttaminen (varainhoidon menettelyjen laillisuus, sääntöjenmukaisuus ja tehokkuus). Sisäisen tarkastuksen osasto havaitsi tiettyjä heikkouksia hankintamenettelyjen alalla käyttöön otetussa sisäisessä valvontaympäristössä. Näiden heikkouksien korjaamiseksi toteutetaan sisäisen tarkastuksen osaston suositusten mukainen toimintasuunnitelma.

Seuraavat korjaavat toimenpiteet on pantu täytäntöön: i) ennen tukiohjelmaan liittyvän hankintamenettelyn käynnistämistä suoritetaan tarveanalyysi uuden, tarkoitusta varten suunnitellun mallin pohjalta, ja hankintamenettely valitaan sen perusteella; ii) samanaikaisesti laaditaan asianmukaiset seurantataulukot hankintojen etenemisen seuraamiseksi tarjouskilpailumenettelyn käynnistämisestä sopimuksen allekirjoittamiseen saakka, ja iii) lisäksi annetaan ohjeita voimassa olevien sääntöjen selventämiseksi.

4.6. Arviointi

Unionin säännöstön tuleva käyttöönotto edellyttää merkittävää parannusta Kyproksen turkkilaisen yhteisön tilastoinnissa.

Rakenneuudistusten tukipalvelu teki marraskuussa 2018 sopimuksen ensimmäisen tulosperusteisen seurannan täytäntöönpanosta. Seurannassa pyritään tarkastelemaan ainakin 16 toimen merkityksellisyyttä, tehokkuutta, tuloksellisuutta ja kestävyyttä. Seurannalla autetaan rakenneuudistusten tukipalvelua EU:n tukiohjelman yhteydessä rahoittamien hankkeiden seurannassa ja niistä raportoinnissa. Tulosperusteisessa seurannassa keskitytään palvelusopimuksiin ja avustusohjelmiin, ja siinä käsitellään sekä voimassa olevia että äskettäin päättyneitä sopimuksia. Tulosperusteista seurantaa koskevan sopimuksen täytäntöönpano jatkuu kahden vuoden ajan.

4.7. Tiedotus, julkisuus ja näkyvyys

Vuonna 2018 toteutettiin kaiken kaikkiaan 330 näkyvyys- ja viestintätointa, joista monet järjestettiin yhteistyössä Euroopan komission Kyproksen-edustuston kanssa. Vuoden 2018 merkittävimpiä tapahtumia olivat muun muassa seuraavat: unionin tilaa ja vuoden 2018 painopisteitä käsittelevät esittelyt, ”Open Door Festival” -tapahtuma, kansalaisjärjestöjen työtä koskeva tiedotus eri kaupungeissa, elintarviketurvallisuutta koskevat seminaarit, joissa tarkasteltiin, miten EU:n tuella vahvistetaan elintarviketurvallisuutta, sekä lukiolaisten vierailut EU:n rahoittamaan Morphou/Güzelyurtin jätevedenpuhdistamoon. Eurooppa-päivää vietettiin Nikosiassa järjestetyssä suuressa ulkoilmatapahtumassa sekä Lefkassa/Lefkessä ja Templosissa/Zeytinlikissä pidetyissä kahdessa klassisen musiikin ulkoilmakonsertissa, joissa esiintyi yhteisöjen yhteinen kamariorkesteri. Tapahtumiin osallistui yli 500 ihmistä.

Monet Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle suunnattuja EU:n stipendejä käsittelevät yleisötapahtumat, kuten Nikosiassa järjestetty nykyisten ja entisten opiskelijoiden verkostoitumistapahtuma, saavuttivat laajan yleisön. Lisäksi järjestettiin tilaisuuksia monien kulttuuriperintöhankkeiden, kuten Pyhän Marian armenialaisen kirkon ja Pyhän Marian karmeliittakirkon sekä Ravelin-/Land-portin, valmistumisen juhlistamiseksi. Koutsoventisissä/Güngörissä äskettäin valmistuneen kiinteän jätteen varastointilaitoksen (vaihe 2) toiminnan aloittamisen yhteydessä järjestettiin tilaisuus, jossa tiedotettiin laajasti EU:n Kyproksen turkkilaiselle yhteisölle

myöntämästä tuesta kiinteän jätteen käsittelyn alalla. Liikenneturvallisuuteen sekä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvästä EU:n tuesta tiedotettiin myös kouluissa järjestetyissä eri koulutustilaisuuksissa.

Lisäksi ilmestyi kaksi tärkeää julkaisua eli kulttuuriperintöä käsittelevää teknistä komiteaa esittelevä ”2008–2018: 10 Years Working Together For Our Common Heritage – The Technical Committee on Cultural Heritage in Cyprus” ja Kyproksen turkkilaisyhteisön tukiohjelmaa esittelevä ”Aid Programme for the Turkish Cypriot community Selected Stories”.

4.8. Yhteydenpito Kyproksen tasavallan hallituksen kanssa

Kyproksen tasavallan hallituksen edustajien kanssa järjestettiin kokouksia erityisesti silloin, kun komission ylempiä virkamiehiä vieraili saarella. Komissio luottaa jatkossakin hallituksen yhteistyöhön kiinteistöjen omistusoikeuksien tarkastamisessa ja tapaa myös säännöllisesti Brysselissä sijaitsevan pysyvän edustuston henkilöstöä.

5. PÄÄTELMÄT

Komissio jatkaa tukiasetuksen mukaisen avun antamista Kyproksen jälleenyhdistymisen helpottamiseksi ja edistää Kyproksen turkkilaisen yhteisön taloudellista kehitystä työskentelemällä asetuksen kuuden tavoitteen mukaisesti. Vuonna 2018 avustamisessa keskityttiin edelleen aloihin, joilla unionin säännöstön tulevaan noudattamiseen liittyy erityisiä ongelmia.

Hankkeiden kestävyyttä on tarkasteltava huolellisesti, kun otetaan huomioon rajalliset valmiudet, vähäiset henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit sekä puutteet unionin säännöstön tulevaan käyttöönottoon liittyvissä valmiuksissa. Tiedot aiemmin myönnetyistä tuista ja hankkeiden kypsyysaste otetaan edelleen huomioon tulevassa ohjelmasuunnittelussa. Toimissa keskitytään vaikutusten lisäämiseen painopistealueilla toteuttamalla vähemmän mutta entistä kattavampia toimia.

Komissio on tarpeen mukaan valmis ottamaan käyttöön tukiohjelman piiriin kuuluvia resursseja myös YK:n alaisuudessa toteutettavien sovintoneuvottelujen tukemiseksi.